

t o u h a

chtěl bych mít všechno najednou
 prosincový sníh
 na větvičkách kvetoucí lípy
 na téže louce zároveň
 i trávu i seno
 chtěl bych mít najednou
 květ jabloně i plod
 léta minulá
 v srdečné shodě
 s právě prožívaným dnem
 náš dřevěný dům
 s palácem ve městě
 a taky bych chtěl mít najednou
 i hrob i kolébku

Waclaw Oszejca
 přeložil František Xaver Halaš

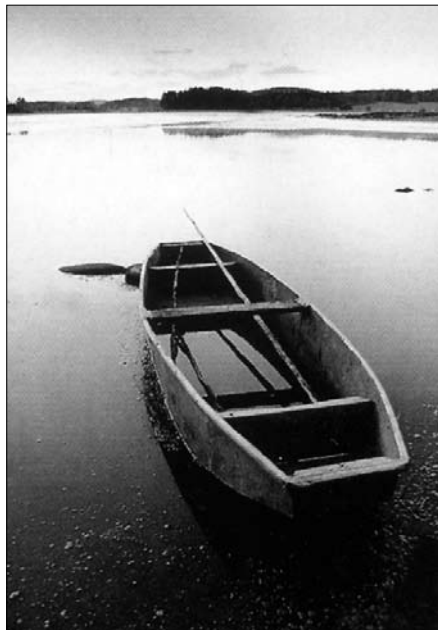


Foto: Pavel Štěrba

Úvodem

Příroda vydala úrodu, krajina ještě zahoří krásou. Politika je zase nejhubenější. Myslíme na utlačované v Barmě. Už si ani neumíme představit něco podobného. Na lepší jsme si rychle zvykli. V Rusku je mnoho lidí zblblých do Putina, u nás do Blesku a konzumu. Naši politici neumí navrhnout ani slušného protikandidáta na presidenta. Mimo jiné: dýcháme horší vzduch a narůstá počet nemocných dětí a stromů. Jen zbabělec říká, že my s tím nemůžeme nic dělat. Ale, sláva, v Praze zakázali pochod pravicovým extrémistům přes „židovskou“ čtvrť v den výročí Křist'álové noci.

Copak si budeme přát ke 28. říjnu? Už vím, abychom věděli, že odporovat zlu není heroismus, ale povinnost. A abychom vedli děti k úctě k lidem a k úctě k věcem. (Zatímco opravujeme, jiní ničí. Někdo urazil kus pískovce z hvězdy na morovém sloupu. Kdyby byl alespoň k nalezení. Před časem někdo ukradl jedno křídlo železné branky.)

K Památce zemřelých - abychom se znovu sešli, ve větším porozumění.

Co si přát k Slavnosti Všech svatých? Na otázku: „Kdo je světec“, odpověděla malá holčička: „Člověk, kterým prochází světlo“.

/v

RŮŽENCOVÝ ŘÍJEN

Nemáte rád Pannu Marii, řekli mně. Ihned jsem vytáhl z kapsy růženec, ale moc to nepomohlo. Tvrdil jsem jim totiž, že Matka Kristova byla sedmkrát víc vykoupena než my. Nikdo se nezeptal, jak to myslím. – Slovo „vykoupení“ je už dnes zavádějící (láhev od piva, starý papír, železo). Stejně tak i „spasení“ (ovečky – louka – tráva). Já proto říkávám „povýšení“. Maria, povýšená víc než my; tohle by ty dobré duše přijaly. – Při slovu „vykoupení“ myslíme vesměs na očistu od hříchů. To ale není všechno! Očistou se dojde k oslavení. A to je přece důvod, proč jsme byli stvořeni! Marnotratný syn nešel po návratu od prasat hned k hostině. Nejprve ho umyli, oblékli, obuli (Lukáš 15,22). Teprve potom šel ke stolu. Maria šla k tomu stolu ihned, nepotřebovala „vykoupání“ ani oblečení. Čekalo ji to hlavní: povýšení, oslavení. Na to myslíme při modlitbě růžence. A mluvmе o tom tak, aby nám ostatní rozuměli.

Jan Rybář

Jak se přeje k svátku kocourům

Kocoure!
 Tygře
 dvorečku a střechy!
 Mouratý vládce
 vrabců za humny!
 Přeju ti
 tisíc klubek k zamotání,
 beznohé blechy,
 nerušené sny,
 strom špekáčků, košatý, voňavý,
 úctu u myší,
 tlapky z hedvábí,
 noci teplé jak nadojené mlíčko,
 úplňky týdne,
 zvučné mňoukáníčko!
 A zrcadlo ti nesu,
 Mourku,
 zde ho máš -
 ať se v něm vidíš,
 když se umýváš!

Vlasta Dvořáčková z knihy:
 Uletělo čapí pero

PŘEVĚTĚLOVÁNÍ, STĚHOVÁNÍ DUŠÍ?

Josef Zvěřina, TT 13 (prosinec 1986)

Mezi zmatenými názory přítomné doby, které zatemňují veliké křesťanské pravdy o Bohu a člověku, se objevuje také tento blud. Jde skutečně o blud – proto nutno k němu zaujmout jasné stanovisko.

1. Podle stálého křesťanského učení je člověk nezaměnitelným božím obrazem, podobnostvím, které mu osobně dává Boží láska. Jako každá láska, je i tato tvůrčí Boží láska bezprostřední, osobní a nepřenosná na něco nebo někoho jiného (srov. Gn 1,26; 5,1a). Písmo skutečně nezná takovou nauku, podle níž by se člověk měnil v něco jiného nebo něco jiného v člověka.

2. Člověk je tvor dějinný, jeho život v pozemské podobě začíná a končí. Ovšem v „Boží mysli jsme od věčnosti“. Tak je třeba vykládat všechna místa Písma, kde se mluví o preexistenci člověka. Proto je naivní představa, že duše kdesi od věčnosti existovala, než se stala lidskou duší.

3. Tuto nauku výslovně odsoudil sněm v Cařihradě r. 543. Mezi Origenovými bludy zavrhl představu bytostí odvěkých nebo souvěčných s Bohem (DS 410). Také je stálé učení církve o definitivním stavu člověka – buď v radikálním odporu od Boha odloučeného nebo naopak s Bohem navždy spojeného (srov. sněm 1. lyonský r. 1245, DS 839, aj.).

4. Také vykoupením Ježíše Krista se člověk ve křtu stává novým obrazem, neodvolatelným a nezaměnitelným (srov. Řím 8,29; 1Kor 15,49). „Na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě – to vše mocí Ducha Páně“ (2 Kor 3,18). Jediné proměnění, které křesťanská víra zná, je proměňování v stále zřetelnější obraz, k němuž jsme byli stvořeni, k němuž jsme vykoupeni – a to mocí Ducha a následováním Krista.

5. Tímto pojetím hájí křesťanská víra nezadatelnou a neopakovatelnou důstojnost člověka. Ale v tom je obsažena i jeho nepřevoditelná odpovědnost. Člověka ukazuje Boží zjevení jako jedinečného partnera Božího, svobodného a odpovědného za své mravní činy, schopného s Boží milostí i toho nejvyššího existenciálního rozhodnutí o své věčné podobě. Tuto velikost by snižovalo jakékoli „stěhování“ či „převěťlování“. Od Boha jsme vyšli, náš návrat je k Němu, k nikomu jinému. Anebo nastane nezvratný zmar, trvalé odmítnutí Boží lásky a pád v největší možné odloučenost, osamělost, absurdnost.

6. Mravní velikost a osobní odpovědnost člověka vylučuje předchozí nebo následné změny existence. Člověk je tím, čím jej Bůh stvořil, ničím jiným. „Milování, nyní jsme děti Boží; a ještě nevyšlo najevo, co budeme! Víme však, až se zjeví, že mu budeme podobni, protože ho spatříme takového, jaký jest“ (1 Jan 3,2). Proměna se děje mocí Ducha: „Je-li však ve vás Kristus, pak vaše tělo sice podléhá smrti, protože jste zhřešili, ale Duch dává život, protože jste ospravedl-

ZACHRÁNIL ŽIDOVSKÉ DĚTI, DNES HO ROZPLAKALI

Nicholas Winton byl zjevně dojatý, když hleděl do tváře mnoha zachráněným lidem a když mu vstoje potleskem děkovalo zaplněné Kongresové centrum v Praze.

- „A jak to, že nemá nobelovku? Tak napište švédskému králi.“ Takové pokárání slyšeli od dvanáctiletého studenta tvůrce školního projektu o siru Nicholasu Wintonovi.

Tak se nechali inspirovat. Nyní už žádost o udělení Nobelovy ceny míru Wintonovi skutečně v Nobelově výboru leží. Kromě třiatřiceti tisíc podpisů českých studentů ji podporuje i dopis ministra zahraničí Karla Schwarzenberga.



„Mělo nás to napadnout už dřív. Děti byly chytřejší než já,“ řekl k tomu ministr Schwarzenberg.

nění“ (Řím 8,10). Naše láska a víra jsou lidskou podmínkou pro tento vykupitelský čin Kristův a proměnu vzkříšení mocí Ducha.

7. Neznáme jiného tvora s lidskou duší než člověka; jeho „já“ je nezměnitelné a nezměnitelné. Proměna, o které mluví víra ve vzkříšení, není převěťlování, stěhování, ale výsostný Boží čin, který se týká toho nejpodstatnějšího v mém „já“. Idea stěhování duší nebo převěťlování vychází z naivní antropologie, která představuje tělo a duši jako dvě samostatné, mnohonásobně oddělitelné „podstaty“. Toto radikální oddělení duše a těla pochází z manicheismu, který chápal tělo jako žalář duše.

8. Jiný pramen je v platonismu, v jeho představě o preexistenci ducha, který žil v nebeských sférách a viděl Pravdu. Pádem z těchto sfér je od Pravdy odloučen, ale myšlení se „rozpomíná“ na pravdy, které kdysi viděl (Faidros). Dokonalejším poznáním sebe vykoupí. Ale my víme, že naše myšlení není jen rozpomínání: je tvůrčí, vede k objevování, ne k rozpomínání, ukládá též rozhodnutí. V myšlení je minulost, přítomnost i budoucnost. Pro některé jevy minulého (např. „deja vu“ – zdá se nám, že jsme něco „už viděli“) má dostatečné vysvětlení psychologie, tradice jako předávání lidských zkušeností, dědičnost genetických informací atd. Poslední výhled v budoucnost nám otevírá naděje v naše konečná já v Bohu. Nepotřebujeme sem vtahovat nesmyslnou metafyziku.

Teologické texty 1/2007

Winton těsně před druhou světovou válkou zachránil 669 českých převážně židovských dětí. Zorganizoval jejich převoz do Velké Británie. Dnes mají tyto „Wintonovy děti“ samy víc než pět tisíc potomků.

Sám Winton se zprávou o tom, že ho čeští studenti navrhnou na Nobelovu cenu míru, dozvěděl na dnešním setkání s nimi.

Reagoval dojatě a skromně: „Nemyslím si, že bych udělal cokoli, za co bych si zasloužil Nobelovu cenu míru. Tu dostávají lidé z úplně jiné kategorie, než jsem já.“

Ani svoje předválečné činy, za které sklízí obdiv tisíců lidí, Winton nijak nevyzdvihuje. „Nevím, co mám říct. Tehdy jsem vůbec netušil, že to, co dělám, může mít takový dopad. Jestli ten příběh teď pomáhá někomu doufat v lepší budoucnost, pak je dobře, že se to stalo,“ dodal Winton.

NÁZORY NA LÁSKU

Když moji babičku začala bolet kolena, nemohla se ohnout a namalovat si nehty na nohách. Tak jí je potom stále maloval děda, dokud ho také nebolela kolena. *Klára, 8 let*

Když mě někdo má rád, říká moje jméno tak hezky. *Péťa, 5 let*

Láska je, když jdeme s tátou do lesa a hráme si spolu na skřítky a potom hledáme poklad. Jednou jsme našli deset korun. *Amélie, 6 let*

Láska je, když dám ze své čokolády Luce a Jindrovi a oni mi nemusí za to nic dát. *Terka, 4 roky*

Láska je to, když táta říká legrační věci, abychom se s mámou smály. *Petra, 6 let*

Láska je, když moje maminka udělá pro tatku kávu a trochu z něj odpije, aby věděla, že chutná dobře. *Dan, 7 let*

Láska je s námi v pokoji na Vánoce, když přestaneme otvírat dárky a posloucháme. *Martin, 5 let*

Když řekneš klukovi, že máš ráda jeho tričko, a on ho potom nosí každý den, to je láska. *Vanessa, 8 let*

Když se mají lidi rádi, zůstanou spolu, i když jsou z nich malá stařenka a malý dědeček. *Natálka, 5 let*

Málokdo ví, jak se to stane, ale slyšela jsem, že je to proto, že lidé voní. Proto si všichni kupují tolik voňavek a deodoranty. *Katka, 7 let*

Moje maminka miluje tatínka, proto mu dává nejlepší kousek z kuřete. *Miša, 7 let*

Láska je, když se spolu lidi ožení a už jsou potom pořád spolu a hodně se smějí. *Petr, 6 let*

Vyšlo druhé vydání knihy Simona Wiesenthala *Slunečnice*. Autor se v jednom koncentračním táboře nějaký čas dostal na práci mimo tábor. Setkal se s mladým umírajícím esesákem, který se mu zpovídal i ze své účasti na vraždění Židů. Chtěl po Wiesenthalovi, aby mu za Židy odpustil. Wiesenthal nakonec beze slova odešel, ale trápila jej otázka, jestli měl odpustit a zda na to měl právo. Po válce se ptal několika desítek světových osobností na jejich názor. Škoda, že jejich odpovědi v českém vydání knihy nejsou. Nechali jsme si je ale přeložit. Jednu z odpovědí vám nabízíme.

ABRAHAM J. HESCHEL

Před 60 lety nastoupil rabi z Brisku – neobyčejně slavný učitel, který byl znám i svým dobrým srdcem – ve Varšavě do vlaku, aby se vrátil do svého rodného města. Rabi, muž útlé postavy a nenápadného zevnějšku si našel místo v jednom kupé. Byl tam obklopen obchodními cestujícími, kteří, jakmile se dal vlak do pohybu, začali hrát karty. Čím déle hra pokračovala, tím byli rozčilenější. Rabi se o to nestaral a oddal se svým myšlenkám. Taková lhotejnost ostatní dráždila a jeden z nich rabiho vyzval, aby hrál s nimi. Rabi odpověděl, že karty nikdy nehraje. Uběhla nějaká chvíle a rabiho lhotejnost dráždila ostatní stále více. Jeden z hráčů mu řekl: „Bud' hrajte s námi, nebo opusťte kupé.“ Nato chytil rabiho za límec a vystrčil ho ven. Rabi musel stát několik hodin, než dojel do cíle, do města Brisku.

Brisk byl také cílem obchodníků. Rabi vystoupil z vlaku a byl rázem obklopen obdivovateli, kteří ho vítali a potřásali mu rukama. „Kdo je ten muž?“ ptal se obchodník. „Vy ho neznáte? To je slavný rabi z Brisku.“ Obchodník se zarazil. Nevěděl, koho urazil. Šel rychle k rabimu a prosil ho za odpuštění. Rabi se zdráhal mu odpustit. Obchodník ve

Láska je, když maminka uvidí tatínka zpočteného a smradlavého a stejně ho má ráda.

Lukáš, 8 let

Láska je, když mi moje štěňátko olízne obličej, i když jsem ho nechala samotné celý den.

Lenka, 5 let

Láska je, když se holka navoní voňavkou a kluk si dá na sebe vodu po holení a potom jdou spolu ven a navzájem se vonějí.

Karel, 5 let

Láska je, když maminka vidí tatínka na záchodě a nemyslí si, že je to ošklivé.

Marek, 7 let

Když to někdo nemyslí doopravdy, neměl by říkat „miluju tě“, ale pokud to myslí doopravdy, měl by to říkat pořád.

*Patrik, 8 let
- z internetu*

svém hotelovém pokoji nemohl najít klid. Šel k rabimu domu a byl uveden do jeho pracovny. „Rabi,“ řekl, „nejsem žádný boháč. Ale našetřil jsem 300 rublů. Dám vám je na dobročinné účely, když mi odpustíte.“ Rabiho odpověď byla krátká: „Ne.“ Obchodníkův neklid byl nesnesitelný. Šel k synagoze, aby hledal útěchu. Když ostatním vysvětlil důvod svého neklidu, byli velmi překvapeni. Jak mohl být rabi, tak dobrý muž, tolik nesmiřitelný? Poradili mu, aby si promluvil s rabim nejstarším synem a řekl mu o podivném chování jeho otce. Když syn tu historku uslyšel, nemohl tvrdošijnost svého otce pochopit. A poněvadž na něj zapůsobil mužův neklid, slíbil, že o té věci se svým otcem promluví.

Podle židovských zákonů není správné, aby syn svého otce přímo kritizoval. A tak syn vstoupil do pracovny svého otce a započal všeobecnou diskusi o židovském zákoně; pak přešel k zákonům o odpuštění. Když pak začali hovořit o principu, že osobě, která třikrát prosila o odpuštění, je třeba toto odpuštění dát, řekl syn jméno onoho muže, kterého trápil tak velký neklid. Nato odpověděl rabi z Brisku: „Nemohu mu odpustit. Urazil obyčejného člověka. Ať jde tedy za ním a požádá ho o odpuštění.“

Nikdo nemůže odpustit zločin, který byl vykonán na jiném člověku. Proto je absurdní domnívat se, že někdo z živých může zaručit odpuštění za utrpení 6 milionů lidí.

Podle židovské tradice může dokonce i sám Bůh odpustit jen hříchy, kterých se někdo dopustil vůči němu, ne ale ty, které byly vykonány na lidech.

POHLED DO OČÍ

Ve čtvrtek 27. března 2003 se v televizním studiu BBC sešla 37letá Kurdka Freshta Raper, žijící od roku 1991 v Británii s novinářkou Yasminou Alibhai-Brown. Kurdka pocházela z Iráku, kde byla po iráckém napadení Íránu třikrát uvězněna. Ve vězení ji iráčtí vojáci opakovaně znásilňovali a pálili. Později byla těžce poleptána při chemickém útoku armády Saddáma Husajna na vesnici, v níž žila, zatímco jednadvačten členů její rodiny zahynulo.

Novinářka Alibhai-Brown je naproti tomu známa svými ostrými články proti britskému a americkému útoku na Irák. Podle ní zde byl život před západní koloniální agresí těžký především kvůli nespravedlivým mezinárodním sankcím. V Bagdádu se bez potíží setkávala se vzdělanými lidmi a hovořila s nimi o všem možném. Slova Kurdky stejně jako její svědectví o zabíjení dětí, kterého byla svědkem, označila za „citové vydírání“.

„Podívejte se mi do očí!“ vykřikla na tato slova oběť Husajnova režimu: „Nikdo neviděl, co jsem musela vidět já!“

Kamera zabrala detail tváře a v tu chvíli bylo asi málo těch, kteří tomuto pohledu nevěřili. Byla to svým způsobem výjimečná situace.

Televize, jež před námi dennodenně odvíjí válku v Iráku a komentáře k ní, totiž žádné oči coby přesvědčivou pečeť pravdy nemá. Není z ní zřejmé, co se v dosahu Husajnovy moci dělo a stále v Iráku děje. Před sebou máme jen vojenské mapy, střelbu a výbuchy. A tu ne jeden divák ve svobodném světě, otrávený každodenními nízkostmi domácí politiky, považuje vše, co spatří, za propagandu – tu spojenců, tu Iráku. Všechno rovno.

Je až neuvěřitelné, jak rychle se takovým lidem stírá základní rozdíl: I na mediálním poli totiž proti sobě stojí síly demokracie a totality – jakkoliv nepochybuji, že válečné zpravodajství s sebou i v demokratických médiích nese četná omezení daná vojenským a psychologickým kalkulem, svoboda novináře v západním pojetí má přeci jen jinou tvář než v Iráku.



Manipulace s informací je v této zemi svéle absolutní a novináři demokratického světa, vnímaní doma jako objektivní svědkové, chtě nechtě hrají v Bagdádu roli, kterou jim přisoudil Husajnov režim: Filmují, co jim povolí, hovoří s těmi, které nastrčí před kameru. Zpravodajové pak mohou stokrát říkat, že se nesmějí pohybovat podle vlastní vůle, že sdělení irácké strany nelze ověřit. Výsledný obraz, který posílají domů, je převážně poselstvím Husajnova režimu.

Přidáme-li k takovému televiznímu zpravodajství, jež falešně sugeruje, že je pohledem z „druhé strany“, zanícená vystoupení ideologických odpůrců vojenské akce proti Husajnovu režimu, pak lidé jako Freshta Raper z kurdské části Iráku vypadají div ne jako váleční štváči. Jsou živí, nikoliv mrtví. Irácké chemické zbraně sice zažili na vlastní kůži, ale to už je dávno. Odvděčují se svým chleboďárcům, „citově vydírají“. Takto probíhá diskuse. Jen ten pohled hrůzy, kterého se nikdy nezbaví, Freshtě Raper i tisícům jiných zůstal.

Kolik televizí však uprostřed války zajímá takový detail? *Leo Pavlát*

STO LET JUDr. ALOISE RUPRECHTA

Je dobře, že máme v Letohradě pamětní desku Dr. Josefa Korbela, otce Madeilene Albrechtové, ale pan Dr. Ruprecht vykonal pro naši obec víc než Dr. Korbel. Nejde tolik o desku, spíše o naši věčnost a hlavně o přístup k životu a službu druhým.



V předvečer jeho narozenin, v pondělí 17. září, jsme si při bohoslužbě na Kunčicích připomněli jeho osobnost. Řeč pana Stanislava Adamce otiskujeme.

Pane Adamče, děkujeme.

Byl jsem požádán p. farářem, abych na tomto místě vzpomněl památky našeho souseda, právníka a dobrého člověka, pana JUDr. Aloise Ruprechta, jehož nedožitě 100. výročí narození si v těchto dnech připomínáme.

Necítím se být ideálním glosátorem jeho životní pouti, poněvadž věkový rozdíl 35 let i úroveň vzdělání a vzájemných životních zkušeností z doby komunistického režimu je nesrovnatelná. Avšak, aniž by to pan farář věděl, byl jsem častým návštěvníkem u Ruprechtů, poněvadž jsem kamarádil s jejich dětmi Jirkou a Věrou, a potom, jak známo, v domě byl hostinec, kam se chodilo na pivo a kde se také pořádaly různé zábavy. První významnější vzpomínku na pana Ruprechta mám z roku 1960, kdy jsem měl před maturitou a on byl v těch dnech propuštěn z vězení. Byl jsem zrovna u jejich Jirky, kde jsem mu líčil své nervózní předzkouškové pocity a on přišel mezi nás. Aniž by mě znal, začal se zajímat o moji situaci, okamžitě radil jak se mám chovat a na řadě příkladů ze života zcela rozptýlil moje pochybnosti o možném neúspěchu zkoušky. Velmi rádi jsme chodili k Ruprechtom nejen do pohostinství, ale také kvůli němu osobně, poněvadž při své obsluze v šenku dokázal vyprávět poutavé zážitky ze své soudní praxe i z kriminálu, které se velmi pěkně poslouchaly a kterých měl velkou zásobu. Jejich aktéři byli často veřejně známé osobnosti. Tyto příhody, často i legrační, většinou vypovídaly o slušnosti, lidské dobrotě i špatnosti, a měly vždy vtíp i výchovný akcent, přijatelný pro všechny návštěvníky hostince. Také nesnášel opilce a hulváty. S těmi vždy dokázal udělat krátký proces a kupodivu požíval tak silnou autoritu, že nepamatuji, aby by ho některý neposlechl. A byly to často tvrdé národy. Byl člověkem jemným, citlivým, vysoce vzdělaným a přitom skromným, pracovitým a ochotným kdykoliv nezištně pomoci. Nebál se žádné manuální práce a s respektem o něm mluvili i jeho spolupracovníci z kunčických Strojíren, orlické Hedvy, nebo JZD, kde byl nucen z vůle komunistických mocipánů jako dělník řadu let pracovat. Teprve o mnoho let

později, když už režim mlel z posledního, mu bylo dovoleno pracovat v důchodu jako podnikový právník v Jednotě v Ústí nad Orlicí. Při pohledu na jeho optimismus jsem měl často dojem, že ani těch útrap v kriminále a let promarněných v reálném socialismu pro propuštění, snad ani nelituje. Jeho ohromnou výhrou bylo čisté svědomí a krásná rodina, která za jeho věznění sice trpěla řadou diskriminací, avšak tyto útrapy ji dokázaly obdivuhodně stmelit a posílit. Na druhé straně opět rodina, a to zásluhou hlavně manželky, dokázala stát pevně na jeho straně i v dobách pro něho nejtěžších a dodávat mu sílu do dalšího boje s komunistickými gestapáky.

Pan Ruprecht přišel na Kunčice v létě 1939, kdy se v tomto kostele ženil s místní slečnou Věrou Neumannovou z hostince čp.48, dcerou paní Marie, podruhé provdané Dolečkové, rozené Reineltové z Ovčína čp. 115. Pocházel z mlynářské rodiny z Želechovic z Hané, z několika sourozenců, z nichž všichni měli pro svůj sociální původ problémy s komunistickým režimem a z nichž všichni v životě obstáli se ctí. Vystudoval právnickou fakultu a pracoval u soudu v Olomouci, potom v Opavě, kde se musela ovládat němčina. Vzájemné seznámení budoucích manželů bylo možné prostřednictvím strýce paní Věry, JUDr. Františka Reinelta, který působil v Opavě jako předseda krajského soudu a který pana Ruprechta jako mladého právníka dobře znal. Rodina potom bydlela na Moravě. V roce 1941 se narodil syn Jiří a v roce 1945 dcera Věra. Poněvadž matka, babička Marie Dolečková byla již stará a potřebovala pomoc, přestěhovala se rodina po válce na Kunčice a manžel dál pracoval jako soudce v Šumperku. Pak přišel rok 1948 a s ním komunistický převrat. Začal se hledat třídní nepřítel a každý, kdo nějakým způsobem převyšoval vládnoucí komunistickou garnituru a nebyl ochoten s ní spolupracovat, byl pro nový režim nebezpečný. Právě povolání soudce bylo v tomto směru nejnebezpečnější, poněvadž právní řád představovala politická zvůle a objednávka. Kdo byl málo statečný a podlehl nátlaku nebo mu vyhovovaly výhody, plynoucí z poslušnosti k režimu, ten soudil dál. To však nebyl případ pana Ruprechta. V roce 1953 byl zatčen StB a odveden z domu přímo od mlátičky do vazby, ještě celý zaprášený od plev. Důvodem bylo smyšlené obvinění, že byl společen se skupinou, která měla za úkol pomocí pašovaných zahraničních léků vyléčit presidenta Beneše (v té době již 5 let mrtvého) a unést ho do Anglie. U toho prý měli v úmyslu zavraždit prezidentovu stráž. Za tuto pohádku mu byl vynesena trest velezrady a nakonec 7 let kriminálu. Většina s ním souzených dostala 15 let. V prostředí soudní síně, kde najaté bandy autobusy dovážely křiklounů křičely „provaz“, „provaz“, se zdají rozsudky jako relativně milosrdné.

Následující období bylo nejhorší pro manželku pana Ruprechta a jeho děti. Dojíždění na zřídka povolované návštěvy do věznic

bylo ze strany vězeňské správy doprovázeno psychickým terorem, kdy například po cestě přes půl republiky bylo ženám s malými dětmi řečeno, že tam jejich manželé nejsou, jindy museli podstoupit potupné scény s neurvalým chováním dozorců apod. Našli se však také cizí lidé, kteří nezištně pomohli i když nemuseli, někdy i ze strany zaměstnanců věznic. Jako žena politického vězně neměla žádné zastání u úřadů, celá tíha domácnosti, hospody i povinností k JZD a Jednotě ležela na její osobě a ještě na ní někteří politici zaslepení pohlíželi téměř jako na spoluviniční nějakého neznámého zločinu. Někdejší přátelé, nyní s jistou mocí a v politických funkcích, se od ní odvraceli zády. Kromě toho byla sledována místními komunistickými poskoky a každý její krok hlášen vyšším politickým orgánům. Tato situace se odrazila i na možnosti vzdělání dětí, které s dobrými studijními předpoklady, byly nuceny nastoupit a manuálně pracovat pouze v zemědělství. Teprve po letech si mohli školy dokončit, avšak již ne v oborech, o které by kdysi měli zájem. Nic z toho však neohrozilo jejich intelekt a schopnosti. Syn Jiří, kromě hudebního nadání, dosáhl vysokoškolského vzdělání a nakonec funkce ředitele obchodní školy v Šumperku, dcera Věra se stala pracovnící zemědělského výzkumného ústavu v Šumperku. Oba mají šťastné rodiny a studijně nadané potomky. Rodinu se komunistům zničit nepodařilo, spíše byla zažitými útrapami posílena a často tak kontrastuje s jinými rodinami. Za to, že takto obstáli v době největších zkoušek, patří poděkování hlavně paní Věře a její neutuchající energii a tvrdohlavosti, s jakou dokázala čelit všem příkořím a nástrahám. Její svědectví, často publikovaná v Letohradském zpravodaji, Okénku i jinde, jsou trvalou památkou na dobu vlády komunistické svévole, ale i na hrdinství a odvalu, s jakou se nechá podobnému zlu čelit. Mělo by však být také varováním před opakovaním podobné historie.

Panu Ruprechtovi bylo ve vězení nabízeno propuštění za spolupráci s StB. To však on přijmout nemohl. Čisté svědomí bylo pro něho vyšší hodnotou. Manželce řekl, že než by se zachránil za cenu neštěstí jiných, že raději zůstane kde je. Ti, kdo se podílejí na bezpráví a berou si na svědomí lidské osudy, budou špatně a těžko umírat a za něho se alespoň jeho děti nebudou muset stydět. Tak tam zůstal další tři roky. Pan Ruprecht se politického převratu v roce 1989 nedožil, zemřel v lednu stejného roku. Podle svědectví jeho manželky odešel z tohoto světa vyrovnaný a spokojený. Vždy prý říkal: „Bylo mi tam ve vězení, mezi těmi vzácnými a čestnými lidmi lépe než v soudcovském taláru.“ Na jeho poslední cestě ho vyprovázela nejen celá vesnice, ale i řada cizích, kteří si vážili jeho osobnosti a těžkého životního údělu. Jeho památka tak může být v dnešní době, zamořené honbou za penězi a momentálním prospěchem, ukazatelem cesty ke světu lepšímu.

- dokončení rozhovoru z minulého čísla:

JSME DRUH, KTERÝ SE VYMKL EVOLUCI

Ladislav Vencálek

Marek (Orko) Vácha (nar. 1966) absolvoval v letech 1985–1990 Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, obor molekulární biologie a genetiky. Poté vystudoval Teologickou fakultu na Palackého univerzitě v Olomouci, teologii studoval i v Bruselu a v roce 1996 byl vysvěcen na římskokatolického kněze. Absolvoval dvě expedice do Antarktidy, je autorem tří knih s přírodovědnou tematikou. Doktorská studia ukončil prací o lidském genomu. Je asistentem na Lékařské fakultě MU v Brně, kde učí lékařskou etiku, na Biskupském gymnáziu učí biologii a náboženství a působí jako výpomocný duchovní v Lechovicích u Znojma.

O těchto věcech přemýšlejí vědci a myslitelé (a spisovatele sci-fi) v tichu pracoven. Vy jste na to měl nejen badatelný universitních knihoven, ale také téměř celou tichou polární noc...

Měl jsem to štěstí být na Antarktidě dvakrát, pokaždé přibližně na šest týdnů. Naši stanice založil mýty opředený polárník Jaroslav Pavlíček. Potvrzuji, že je to skutečná osoba. Stanice leží na ostrově Nelson na Jižních Shetlandech a je to kus nebe na zemi: překrásné východy a západy slunce, ledovce, výhled na oceán, velryby a krásno, Antarktida se všim všudy. Jediné místo na světě, kde se zvířata doposud nebojí člověka.

Antarktida není pro změkčilé. Ale vy si podmínky ještě komplikujete. Proč? Aby stanice měla svůj *raison d'être*, důvod k existenci, musí na ní probíhat nějaký výzkum. Většinou to bývá bádání ve sféře biologie, meteorologie, glaciologie neboli výzkum ledovců a podobně. Zkoumá se rovněž i psychologie a výsledky jsou dokonce užívány na vesmírné stanici ISS. Nahoře na oběžné dráze a na Antarktidě jsou totiž velmi podobné podmínky: několik lidí je na malé ploše v neustálém kontaktu, a aby přežili, musejí spolupracovat. Ze stanice navíc nelze nikam utéct, odpočinout si od ostatních. Na naší stanici zkoumáme, jak přežít v nečekaných extrémních situacích, co dělat v případě antarktického ztroskotání, jak zabívat, opatřit potravu a podobně. Oblíbenou kratochvílí Jaroslava Pavlíčka je vycházka s novými polárníky, kde v určitém momentu Jaroslav oznámí „ztroskotání“ a nebožáci si musí odbýt první křestní antarktický bivak s tím, co mají zrovna s sebou. Většinou jsou to fotoaparáty. Taky zkoušíme, kolik by člověk byl schopen uplavat v moři a podobně. Vyústěním je pak Jaroslavova knížka *Člověk v drsné přírodě*, která se letos těší tuším čtrnáctému vydání a ovlivnila již několik generací českých trampů.

Druhou větví výzkumu je snaha žít co „nejzeleněji“, tak, aby po našem odjezdu zůstala příroda tatáž. Tedy žádné saponáty, žádné prací prášky, pasty na zuby, mýdlo, jary a detergenty, co nejméně benzínu. Pro srovnání: Američané mají prý spotřebu nafty 40 litrů na muže a den, Rusové 80, Češi 0,75. Je to samozřejmě dáno filozofií naší stanice.

A co ženy... Jak žijí polárníci bez žen... O Antarktidě se až do sedmdesátých let říkalo, že je to největší pánský klub na světě. Pak se tam ženy pomalu začaly objevovat a dneska na mnoha stanicích na ženu běžně narazíte. Jedna žena na stanici je požehnání, dvě peklo, ale to odbočuji. Ukázalo se, že co se týče snášení té určité monotónie, nepohodlí zimy, jednoduchosti stravy a donekonečna stejného rytmu práce a odpočinku, jsou na tom ženy buď mnohem lépe, nebo alespoň stejně tak dobře jako muži, a mám nepříjemný dojem, že polárníci to snášejí všechno lehčeji než polárníci.

Myslím jsem spíše, jak se polárníci vypořádávají se sexualitou...

Vzhledem k určité fyzické náročnosti a k tomu, že zejména přejezdy na moři nejsou



prosty romantiky, máte většinou úplně jiné starosti. Jste-li například zrovna na nafukovací lodi vlastní konstrukce, ruce v netěsnících rukavicích promrzlé na kost od pádlování proti vlnám, které vás vrhají hodně šikmo proti nebi a hodně šikmo proti hladině, shora dolů jste zaléváni vodou teploty dva stupně pod nulou a právě rozjímáte, zda vás příští vlna otočí nebo vrhne na ledovou hradbu za vámi, sex je tak to poslední, na co člověk myslí. Spíš přemýšlíte o tom, co se v životě podařilo a co se nepodařilo...

Vaše přezdívka zní ORKO a napovídá, že jste býval nebo jste skautem. Pomohla vám skautská výchova v Antarktidě? Nebo jde ve skautu jen o hru?

Skauting považuji za velmi šťastný nápad a velmi smysluplně prožitý čas, navíc jeho zásady povinnosti k Bohu, sobě a bližním

a celé skautské desatero – ne, to není hra, to je cosi velmi důležitého pro život. Měl jsem obrovské štěstí, že jsem od roku 1971 ministroval v kostele sv. Tomáše v Brně, byli jsme ministranti a zároveň tajný skautský oddíl, který jezdil na stanové tábory. Přezdívkou byla částečně skautská romantika, částečně potřeba doby. Na ministrantskou nástěnku v kostele jsme nikdy nepsali jména a nikdy adresy. Co je zbytečné, je nebezpečné. Důsledky jsou úsměvné: nedávno jsem složitě lovil z paměti, jak se vlastně občanský jmenuje kamarád Marabu, kterého znám pětatřicet let. Orko je stará, ještě svojsíkovská přezdívka, znamená Orli oko a s mými dioptriemi je případná.

Začali jsme skeptickou otázkou – zabývala se katolickou vírou. Problémy jejího obrození v dnešním světě. Skončíme podobně: Jaké je dnešní skautské hnutí? Není to relikv minulosti? Jak se vypořádává se světem počítačů? A nemají pravdu staří skauti, kteří si tak často stěžují, že se dnešní skauting odchýlil od skautských zásad? Že se stal jednou z mládežnických organizací a nepřekonal dědictví SSM?

Myslím, že ve Skautu po roce 1989 došlo ke stejnému jevu jako v církvi. Totiž po rozpuštění řeholních komunit v padesátých letech žili řeholníci celou totalitu soliterně a po revoluci se jakž takž začali znovu a velmi těžce sžívat. Skauting začíná podobně. Byla zde generace pamětníků třicátých a čtyřicátých let, kteří ještě zažili starý svojsíkovský skauting a kteří měli velké a nepochybné zásluhy, avšak po čtyřiceti letech komunismu již příliš vysoký věk na to, aby vedli naplno oddíl. Pak zde byla generace mladých, kteří svojsíkovský skauting nezažili, ale kteří naopak za totality vedli své skautské oddíly pod hlavičkou táborských oddílů, Svazarmu, Brontosaurů a rozmanitých jiných tolerovaných mládežnických organizací. Je logické, že to po roce 1989 nutně muselo vést ke střetu. Mladí oprávněně argumentovali, že nelze skauting třicátých let, značně zromantizovaný vzpomínkovým optimismem, jen tak vzít a použít na mládež let devadesátých. Navíc bylo pro mladou generaci těžko přijatelné, aby jim, aktivně činným a riskujícím v mládežnických hnutích, vůdcovské zkoušky udělovali lidé, kteří posledních několik desítek let neměli žádné zkušenosti z terénu. Staří neméně oprávněně argumentovali, že skauting let devadesátých není, co bývalo za první republiky, že mladí s tímto skautingem nemají žádné zkušenosti a že to, co provozují, se skautingu moc nepodobá.

Jak z toho?

Například: můžeme se modlit. Za skauting, za církev, za manželskou věrnost, za své bližní ... A kromě toho sem tam i něco udělat.

Člověk a doba, 4/2006

Poznámka: Marek Orko Vácha nám přislíbil v Letohradě na jaře přednášku.



AKTUALITY

Na přednášku Ph.D. Petra Slámy „Bible, tradice a dnešek“ vás zve Česká křesťanská akademie v Letohradě - neděle 28.10. v 17 h. v evangelickém kostele

Posvícenské honění kohouta na Kunčicích v neděli 14.10.

Slavnostní průvod vykročí z horního konce Kunčic ve 13.45 h. a svou cestu zakončí na hřišti Pod lipami. Srdečně zvou Kampelička o.p.s., SDH Kunčice a Osad. výbor Kunčice.

Přednáška s promítáním diapositivů Václava Faltuse: Rovníková Afrika

úterý 16.10. v 17 h. Nový dvůr – restaurace

Divadlo: Neil Simon – Bosé nohy v parku

pátek 19.10. v 19.30 h. - Dům kultury

Divadlo pro děti: Michalovi mazlíčci

sobota 20.10. ve 14.30 h. - Dům kultury

Povídání o mašinkách

čtvrtek 25.10. v 18 h. - Zámecká rotunda

Podzimní výstava obrazů a suché vazby

Vystavují: Helena Bártová a Zuzana Žváčková – obrazy, Mirka Duspivová – suchá vazba. Výstava je prodejní a potrvá do 27.10.

- městské muzeum

Výstava „Aleše Pudila - Rébusy nejen skryté“

Výstava potrvá do 2.11. - oranžerie v parku
Po - St - Pá od 15 do 17 h.
So - Ne od 14 do 17 h.

Taneční škola Domu kultury Letohrad pořádá **Taneční kurz pro dospělé páry - ZAČÁTEČNÍKY** - (5+1 lekcí/ á 2 hod. vždy ve čtvrtek), 1. lekce: 1.11. v 19 h. - Dům kultury. Více informací: manželé Jantačovi, tel.: 608 771 321, 465 621 918. Již teď volejte a objednávejte se dopředu.

Život Boží krtem přijali



- 9.6. Dan Filip
- 30.9. Kristýna Babáková

Lásku, úctu a věrnost si slíbili



- 6.10. Jiří Peteráč a Veronika Dolečková

Ke vzkříšení jsme vyprovodili



- 31. 8. Bohuslava Kašku 50 let
- 21. 9. Libuši Janouškovou 83 let
- 11.10. Věru Vrbovou 78 let

Farní rada jednala 5. září.

- 17. 9. bude na Kunčicích mše ke 100. výročí narození za pana JUDr. Aloise Ruprechta.
- 20. – 21.9. zájezd mládeže do Polska.
- 17.11. bude ekumenická bohoslužba v kostele sv. Václava.
- FR souhlasí s prodejem pozemku v Červené.
- Oprava orlického kostela pokračuje.
- Příprava Svatováclavské slavnosti –výtěžek bude použit na opravu varhan letohradského kostela.
- Soubor Famillia Cantorum zveme na zpívání při bohoslužbách Svatováclavské slavnosti a o Vánocích.

Zapsala Jana Skalická

PODĚKOVÁNÍ

16. září při sbírce na opravu orlického kostela se vybralo 19.401 Kč.

Na účet farnosti na opravu kostela poslal jeden farník 10.000 Kč, jedna paní, která k nám přijíždí z jiné farnosti poslala 10.000 Kč a jeden příznivec z Prahy poslal 3.000 Kč.

23. září při sbírce na církevní školství se vybralo 8.862 Kč.

Všem dárcům děkujeme.

Poděkování

Vážený pane faráři, krásnými slovy jste zhodnotil při mši svaté statečný život mého manžela. Nabádal jste před lidskou zbabělostí. Jste nejen dobrý náš pan farář, ale také dobrý vlastenec.

Vážíme si Vás a máme Vás rádi.

Také poděkování patří příteli našeho tatínka Leopoldu Faltusovi za čtení přímluv.

Oblíbencem mého muže byl Standa Adamec. Vyprávěli si spolu ještě když byl malý chlapec. Hlavně pak, když se manžel vrátil z uranu. Proto Standa tak hezky podrobně vylíčil jeho životní pouť.

A Vám, moji milí, kteří se přišli do našeho kostelíčka za něho pomodlit, děkuji.

Nechť Vás Pán Bůh opatruje a Kunčice ochraňuje.

O to prosí už stará teta Ruprechtová

OHLÉDNUTÍ ZA SVATOVÁCLAVSKOU SLAVNOSTÍ

Státní svátek jsme již po páté oslavili při bohoslužbě a následném programu na zámecké terase. Byl zajištěn kvalitní program, ale počasí nám nepřálo, takže žáci místní ZUŠ vystoupili v kostele a poslední bod programu – taneční večer se skupinou Wejvrat se vůbec nekonal. Všem, kteří se na přípravě a průběhu slavnosti podíleli, patří velký dík. Bez Vás, ochotných dobrovolníků, by nebylo možné nic uskutečnit.

Poděkování patří také Charitě, Radě města, sponzorům, kteří poskytli svůj čas či finanční výpomoc: Elektro – Fogl, Stavby – Tomáš Kozel, Servis prům. chlazení - Alois Ta-



ADOPCE NA DÁLKU

Ve dnech 18.– 24. 11. 2007 navštíví naši diecézi indický biskup Bernard Moras z diecéze Bangalore, Petr Machado z diecéze Belgaum, Derek Fernandes z diecéze Karwar.

Návštěva přijede pozdravit a poděkovat všem sponzorům, kteří jsou zapojeni do projektu adopce na dálku.

Setkání biskupa se sponzory se uskuteční v pondělí 19.11.2007 v budově Nového Adalbertina na Velkém náměstí 32, místnost č. 219 v Hradci Králové. Pozvání přijal také královéhradecký biskup Dominik Duka. Setkání bude zakončeno bohoslužbou.

Na programu bude povídání o životě indických dětí, vernisáž výstavy fotografií Pavla Zuchnického „Indie-kroky naděje“, hudební vystoupení paní Alvinu Aghajanjan a jejího kroužku z Pobytového střediska žadatelů o azyl v Kostelci nad Orlicí.

za Oblastní charitu Ústí nad Orlicí:
Marcela Náhliková

Za minulého režimu jsme si stěžovali, že nemáme náboženskou svobodu, chyběla nám možnost shromažďování a vzdělávání. Dychtivě jsme hltali stránky zakázané literatury, scházeli jsme se s nadšením, že podkopáváme režim. Plánovali jsme, co budeme dělat, až se jednou tato nepříznivá situace změní.

Teď můžeme všechno, výběr je veliký. Ale „nějak nám nezbyvá čas“ nebo máme zájem o jiné věci. V kostele nás je čím dál méně (za to může farář), dětí na náboženství ve vyšších ročnících ubývá(za to mohou katechetky). Přednášky navštěvuje hrstka lidí (jsou jen pro chytré) a Bibli známe, tak na co biblické hodiny.

Někdo říká, že k životu chození do kostela nepotřebuje a moudrost života lze vyčíst v přírodě.

Každý máme volbu, ale také zodpovědnost. Nežijeme sami. A co žijeme, to předáváme. Největším bohatstvím je život s Bohem. Jeho odmítnutí vede ke krachu.

Mít se rád je důležité, ale trpět soběstačností je nebezpečné. JS

cl, Bocus a.c., Hračky – Vyháněk Michal, Velkosklad nápojů – Jiří Babák a tým, kteří přispěli dárky do kola štěstí: Textil – Soňa Dolečková, U Berušky – Radka Tomášová, Obuv – Stanislav Skalický, Zlatnictví – Martin Žďárek, Cukrárna – Zdeněk Doleček, Drogerie – Hana Stránská, Elektro KM, Papírnictví – Alena Šťovičková, Čistírna – Alena Majvaldová, Potraviny – Blanka Králíková a Oděvy -Nguyen Thi Thoa..

Letošní výtěžek jsme se rozhodli věnovat na opravu varhan v letohradském kostele. I přes nepřízeň počasí můžeme přispět částkou 12.189 Kč.

Děkujeme Vám, návštěvníkům, že Vás počasí neodradilo a za rok nashledanou.

za farní radu Jana Skalická

JAK VYVÁZNOUT Z PŘEDVÁDĚCÍ AKCE SE ZDRAVOU KŮŽÍ?



OBČANSKÁ PORADNA Nabídky jsou lákavé. Zájezdy na zajímavá místa, hodnotné dárky pouze za účast a k tomu chutný oběd zdarma. To vše je na dosah za pár korun na prezentačních akcích a zájezdech.

Ať už v místě bydliště nebo na předváděcích zájezdech se většinou jedná o stejné psychologické triky na vás a především na vaši peněženku. Za prezentací zboží stojí do detailů promyšlené a dotažené marketingové finty. Týmy odborníků vymýšlejí propracované taktiky, abyste i vy měli potřebu nakoupit užitečný výrobek s dokonalými vlastnostmi. Není proto hanbou, pokud jste v návalu skvělých nabídek bezchybného zboží podepsali kupní smlouvu.

Náš právní systém našťastí pamatuje na tyto situace a umožňuje odstoupení od smlouvy poté, kdy teprve doma s klidnou hlavou zjistíte, co jste vlastně podepsali. Důležité je postavit se k této záležitosti včas a čelem a neponechávat nic svému osudu. Často nás navštěvují lidé, kteří hodili vše za hlavu a začínají věc řešit až ve chvíli, kdy obdrží od soudu exekuční příkaz.

Vy, kteří neumíte říci ne, dobře zvažte, zda se takové akce zúčastníte či nikoliv. Než podepíšete kupní smlouvu, rozmyslete si, zda předváděné zboží opravdu potřebujete a zda jeho cena není přemrštěná. Když se i přesto k podpisu smlouvy rozhodnete, máte možnost od smlouvy odstoupit, pokud byla uzavřena mimo provozovnu prodávajícího. Nikdy nedávejte z ruky svůj občanský příkaz!

Před podpisem smlouvu pečlivě pročtěte (především text psaný drobným písmem). Vyžadujte, aby na kupní smlouvě byly uvedeny informace o firmě, od níž výrobek kupujete (název, sídlo, IČO). Pokud s údaji ve smlouvě nesouhlasíte, trvejte na jejich opravě. K výrobku požadujte potvrzený záruční list a návod k použití v českém jazyce.

Více informací poskytneme na adrese:
Občanská poradna Ústí nad Orlicí
17. listopadu 69
562 01 Ústí nad Orlicí
tel.: 465 520 520
e-mail: poradna@orlicko.cz

Provozní doba:

pondělí: 8 – 11.30 a 12.30 – 17

čtvrtek: 8 – 11.30 a 12.30 – 16

nebo **Kontaktní pracoviště Letohrad**

Na Kopečku 356

561 51 Letohrad

tel.: 465 621 281

Provozní doba:

úterý: 9 – 12

DOPISY ČTENÁŘŮ

MLADÍ HASIČI

Občas se mluví o zkaženosti dnešních dětí a mládeže. Někdy mi to přijde líto, protože moje zkušenost je jiná. Léta pracuji s kunčickými mladými hasiči a mnohé z nich znám jako pracovitě a obětavě kluky a holky. Proto vám chci o nich něco napsat.

Už 7 let probíhá o prázdninách na Kunčicích hudební zábava zvaná „Kunčický kravál“. Od začátku je bohužel dosti kritizována kvůli hluku. Je pravda, že začínala s hudbou připomínající spíš zvracení, a též návštěvníci ozdobení barevnými kohouty nevzbuzovali u naší generace obdiv. Rok od roku se ale repertoár mění k lepšímu. Letos např. vystoupila místní skupina Tomáše Kaválka v bílých košilích s vestičkou a černých kalhotách a s příjemnou muzikou. Mladí organizátoři pod vedením Vendy Šlezingra (šikovného po mamince) každý rok posílají z vítězku této akce 20.000 Kč do Ústavu sociální péče Žampach. Letos výjimečně věnovali tuto částku hasičům jako příspěvek na obnovu shořelého podlaží.

Každoročně probíhají také prázdninové hasičské tábory. První tábor u Faltusovy chaty byl v r. 1970. Tehdy Bohouš Doskočil, hlavní vedoucí tábora, dovážel zásoby ještě ze starého obchodu pana Majvalda na motorce v ruksaku. Asi nejoblíbenějším tábořištěm byly Vápenky, tábořili jsme i v Koblížkově lomu a z nedostatku času se jednou postavily stany i na hřišti „pod lipami“. Jedněmi z prvních tábornic byly Lenka Šlezingrová, Eva Štěpánková, Hana Kotýzová - nyníjší tahouni, kuchařky a instruktorky. V současné době tuto práci dělají už i jejich děti – Evička a Láďa Štěpánkovi, Roman Šlezinger, Míla Kotýza, Hanča Kotýzová a Pavla Marková. Také letošní tábor byl moc pěkný. Místo

– rapotínskou samotou Rejchartice - vyhledala Evička Štěpánková na internetu už v zimě a od té doby se rozjely přípravy. Prostorné tábořiště s hvězdným nebem oslnilo dospělé i děti a umožnilo nám uskutečnit „Cestu kolem světa“. Z Letohradu vlakem do Norska na „rybolov“. Dál do Anglie na barmanský kurs a přes gejirové údolí na Island. Psím spřežením do Grónska a pak do Kanady, kde byli cestovatelé napadeni hladovým medvědem. 35 zápasníků proti jednomu silákovi, se kterým měli co dělat. Naštěstí jim pomohly kuchařky, které medvěda za bouřlivého fanění skolily. Vysílení prošli Jižní Amerikou na Madagaskar, kde byli uneseni jejich vůdcové. Vysvobození nebylo jednoduché. Austrálie překvapila splašenými klokany. Další zastávkou byla Indonésie a místní domorodý kmen, následoval útrpný přechod Sibíře na lyžích. Odměnou vedoucím bylo vidět děti, jak jsou šťastné, s jakou chutí se zapojují do soutěží. Odměnou bylo vidět –náciťeté v sepletí s přírodou, jak tiše pozorují hvězdy. Letos se také moc hezky zpívalo, protože nastupují noví šikovní muzikanti. Některým dětem se z tábora ani nechtělo domů. Táborové veselí se neobešlo ani bez navštívení nemocnice, to když si jeden hasič místo větve rozřízl ruku. Spravilo to 5 stehů. Komplikovanější byla druhá návštěva, to už byla přeprava rychlou záchrannou službou po útoku vos na alergika. Pohled na opuchlého omdlivajícího pacienta hluboko v lese není zrovna příjemný, ale vše dobře dopadlo a dostali jsme pochvalu za rychlou první pomoc.

Chtěla bych poděkovat všem, kteří přispěli k přípravě tábora, všem mladým, kteří u hasičů pracují. Díky sponzorům, rodičům i všem dalším, které jsem nejmenovala. Velký obdiv za milé a přátelské přijetí patří paní vedoucí „rapotínské samoty“, která nám přislíbila táboření i v příštím roce.

Olga Doskočilová



MANŽELSKÁ SETKÁNÍ – TŘEŠŤ

To, že jsme jeli celá rodina na „manželáky“ do Třeště, byl tak trochu ústupek z naší strany. Představa týdne nějakých přednášek, organizovaného času, který nesnáším, a hromadné soužití s více jak třístovkou lidí pod jednou střechou, mě zvláštním optimismem nenaplnovala. Konečně, proč někam jezdit, když se nám manželství nesype. Byl jsem ale mile překvapen. Z obávaných přednášek se vyklubaly tématicky zaměřené zpovědi zkušených manželských dvojic, kdy jsme se často upřímně smáli nebo slzeli dojetím. V malých skupinkách jsme si pak na podobná témata mohli sami vyměnit své zkušenosti a byli jsme tak nuceni se nad ledasčím zamyslet. Škála témat byla pestrá. Zdravé sebevědomí, komunikace, pocity, potřeby, odpuštění, krize, bez skrupulí se hovořilo i o manželské sexualitě. Poznali jsme řadu zajímavých osobností. Samozřejmě bylo kulturní i sportovní vyžití včetně výletů do atraktivního okolí (Telč). Příjemným zpeřčením bylo večerní opékání, přičemž prasata, spousty pstruhů i pivo, hradili sponzoři. Velmi dobře bylo postaráno i o naše děti, kterým „pečouni“ připravili bohatý program. Atmosféra důvěry byla taková, že jsme postupně přestali zamykat i pokoje. Maruška si také libovala, že nemusí vařit. Těch pozitiv bylo mnoho. Převládalo však jedno jediné. Důkladně jsme si uvědomili, že manželství je vztah, na kterém je možné a vyplatí se dále pracovat. Nemusí se tak stát noční můrou pro všechny zúčastněné, jak je dnes běžné, ale naopak velikým bohatstvím. *Petr Malý*

OSVĚTIM - KRAKOV

Ač jsem již osvětimský koncentrační tábor jednou navštívil, neváhal jsem přihlásit se opět. Jednak jsem věděl, že s lidmi z naší farnosti to bude jiné než se spolužáky z gymnázia. Dalším důvodem byla má potřeba znovu navštívit místo utrpení a smrti mnohých, znovu na sebe nechat působit ducha onoho místa, abych více přemýšlel o okolnostech holocaustu i o myšlení a citění lidí zúčastněných na obou stranách této tragédie. Prohlídka koncentračního tábora Osvětim bohužel probíhala velmi rychle, takže člověk se spíše jen díval kolem sebe a poslouchal, aniž by měl možnost se někde zastavit, vnímat a třeba i plakat. Na to byl čas pouze v českém domě, kde jsme si mohli pročíst příběhy Čechů známých i neznámých. I nyní mi je úzko, když si na některé z nich vzpomenu... Návštěvu nedalekého vyhlazovacího tábora Osvětim II – Březinka jsme byli nuceni odbyť ještě rychleji, ale i tak nás tento tábor ohromil svou rozlehlostí. Druhá část našeho polského výletu se odehrávala v Krakově. Toto historické královské město na mne zapůsobilo skvělým dojmem. Příčinu vidím nejen v krásném počasí, ale zejména v poklidné atmosféře, která tam

MANŽELSKÁ SETKÁNÍ

co nám vzala:

- týden dovolené
- nervy při balení a před odjezdem
- několik hodin spánku
- iluze o dokonalosti našeho manželství

co nám dala:

- lepší poznání sebe a partnera v mnoha oblastech
- seznámení se správnějma lidičkama
- nové impulsy pro náš život a pro naše manželství
- vysoký komfort ve stravování i bydlení
- zajímavý program a zábavu pro naše děti (rockový koncert, výlet do ZOO, do Telče a pod „mořskou hladinu“)
- možnost sportovního vyžití (tenis, stolní tenis, minigolf, volejbal, fotbal, RHB cvičení)
- grilované sele, pstruhy a pivo od sponzorů
- návštěvu koncertu vážné hudby
- čas a prostor na popovídání s knězem, psycholožkou
- popovídání u vína a kávy s přáteli (na tzv. stejné vlně)
- čas a prostor udělat něco pro naše manželství
- přiblížení se Bohu i sobě
- odpuštění sobě a partnerovi
- novou chuť a motivaci si vzájemně projevat lásku

Cítíme se hodně obdarováni. Děkujeme Ti Bože!!! *Petr + Petra Kaplanovi, Šedivec*

panovala. To jsme poznali ihned po vystoupení z autobusu na břehu Visly, neboť na nábřeží při západu slunce právě probíhal malý šachový turnaj. Na Rynku jsme pak slyšeli hrát několik muzikantů, trumpetistu troubícího každou hodinu z věže Mariánského kostela, viděli jsme žongléra se zapálenými tyčemi, živé sochy a zdobené koňské drožky sloužící jako taxi. Samozřejmě jsme také navštívili několik kostelů a Wawelskou katedrálu, v níž se skoro dostává více prostoru mrtvým než živým.

Celý výlet byl snad pro všechny účastníky krásným a přínosným zážitkem. Mnohé však nelze sdělit slovy – musí se to zažít.

Ludvík Novotný



žena statečná

Včera večer jsme s mojí ženou vedli trošku hlubší rozhovor o různých životních situacích. Přišla řeč i na eutanázii. K tomuto sensibelnímu tématu o volbě mezi životem a smrtí jsem poznamenal: „Nechci, abys mě nechala žít v takovém stavu, kde bych byl závislý na přístrojích a živě tekutou stravou z nějaké flašky. Kdybys mě někdy takhle viděla, vypni ty mašiny, které mě udržují naživu. Ona vstala, vypnula televizi i počítač a vylila moje pivo do záchodu.“

názory

Na návštěvě u příbuzných jedna paní mezi řečí prohlásila: Nejmladšímu budou tři, půjdou do práce.

Venku řeklo čtrnáctileté děvče: „Mami, jak to, že teta odejde od tak pěkných kluků do práce. Tys šla pracovat, když mi bylo devět a já jsem měla tenkrát pocit, žeš mě opustila.“

V nemocnici mezi zdravotními sestrami přišla řeč na mateřskou „dovolenou“. „Já jsem byla s dětmi doma čtrnáct let“.

„Vy máte postižené děti“, ptala se druhá. „Ne, naopak ...“

JAKÝ TO BÝVAL VESELÝ ČLOVĚK, TEN MŮJ TATÍNEK!

At' ho vidím v kterémkoli období jeho života, je to vždycky tvář usměvavá a oči šibalské, nikdy však chytrácké. Byla to u něho nějaká forma sympatické lehkomyšlnosti, či taková bezmezná důvěra v život, který nám přece nebyl dán ke smutku a škarohlídství? Jistě to druhé, protože ve vážných životních situacích byl vždy první, kdo přispěchal. Když jsme se ve škole učili o skutech milosrdenství a pan farář, který nosil v zimním období tlustou dubovou hůl, mě vybidl, abych si vzpomněl na nějaký takový skutek u maminky nebo tatínka, vyhrkl jsem bez přemýšlení, že se mi zdá milosrdně hrát se strýčkem celé noci mariáš. Pan farář stočil nejprve oči k holi, ale potom si nejspíš řekl, že za tím bude něco víc než mariáš, a vypytl se mě podrobně na ten skutek milosrdenství. Tatínek tenkrát snad celý měsíc chodil do přespólní vsi ke strýci, který byl na smrt nemocný a celé noci nespál, asi se bál smrti nebo trpěl nějakou velikou úzkostí, protože chtěl mít pořádek u sebe „švagříčka“. Probrali nejspíš s tatínkem celou mladost, vojnu, všechny příběhy z okolí, a když si už všechno pověděli, hráli krejcarový mariáš. A tatínek se vracel k ránu, spal dvě tři hodiny, a jak byl ve tváři ztrhaný tím ponocováním a strachem o strýčka! Mohl být větší skutek milosrdenství? Tak se mi aspoň tenkrát zdálo, bál jsem se o tatínka.

Josef Heyduk

Foto: Zdeněk Habr

CO BY SI MĚLY ŽENY PAMATOVAT aneb 35 základních mužských pravidel!

Muži v Německu se rozhodli, že chtějí rovnoprávnost. Sepsali pro svoje manželky a přítelkyně také svá pravidla...

1. Naučte se sklápět prkýnko. Už jste velké holky. Když je nahore, dejte ho dolů. My ho musíme mít odklopené, vy zase sklopené. Nebudeme vyvádět kvůli tomu, že jste ho nechaly dole.
2. Narozeniny, Valentýn a výročí nejsou výzvou k našemu opětovnému pátrání po dokonalém dárku!
3. Občas na vás nemyslíme. Smiřte se s tím.
4. Neděle = sport. Je to totéž jako úplněk nebo příliv a odliv. Nic s tím nenaděláte.
5. Nestříhejte si vlasy. Nikdy! Dlouhé vlasy jsou vždy atraktivnější než krátké. Jedním z podstatných důvodů, proč se muž nehne do ženění, je fakt, že vdaná žena se vždy nechá ostříhat a pak už se jí nezbaví.
6. Nakupování není sport. Nikdy ho za sport nebudeme považovat!
7. Pláč je vydírání! To už moc dobře známe, tak to nezkoušejte.
8. Většina mužů vlastní maximálně tři páry bot. Co vás přivádí k myšlence, že budeme schopni určit, které z těch vašich třiceti se hodí k těm či oněm šatům?
9. Řekněte, co chcete! Vyjasněme si jedno: Jemné názny nezabírají! Důraznější názny nezabírají! Přímé názny nezabírají! Prostě to řekněte!
10. Nepamatujeme si významná data. Vyznačte v kalendáři narozeniny a výročí. Připomeňte nám je, dřív než je pozdě.
11. ANO a NE jsou dokonale přijatelné odpovědi takřka na každou otázku.
12. Chodte za námi s problémem jediné tehdy, chcete-li pomoci jej vyřešit. Takhle to děláme my.
Na soucit máte ostatní holky.
13. Ty bolesti hlavy, co vás už dva roky trápí, jsou závažný problém, který by se měl řešit. Jděte k doktorovi.
14. Nic, co jsme řekli před půl rokem, nemůžete použít v hádce. Jakékoliv naše poznámky pozbývají platnosti po sedmi dnech.
15. Domníváte-li se, že jste tlusté, pravděpodobně jste. Neptejte se nás. Odmítáme na to odpovídat.
16. Lze-li náš výrok vyložit dvěma způsoby, a jeden z nich vás dohání ke smutku či zuřivosti, mysleli jsme ten druhý.
17. Nechte nás koukat na ženské. Stejně se podíváme, máme to v genech.
18. Buď nás můžete požádat, abychom něco udělali, nebo říct, jak chcete, abychom to udělali. Ne obojí! Pokud vy samy nejlépe víte, jak to udělat, udělejte to bez nás.
19. Když není zbylí, řekněte nám, co chcete. Ale prosíme, počkejte na reklamní přestávku v televizi!
20. Kryštof Kolumbus se nepotřeboval ptát na cestu. My taky ne.

21. Náš vztah už nikdy nebude takový, jaký byl během prvních dvou měsíců, co jsme spolu chodili. Smiřte se s tím. A přestaňte si s tím stěžovat kamarádkám.
22. Když to svědčí, tak si to podrbeme. Tečka.
23. Nejsme jasnovidci, a nikdy nebudeme. Naše neschopnost číst vaše myšlenky není dokladem toho, že nás nezajímáte.
24. Pokud se vás zeptáme, co se stalo, a vy odpovíte „nic, budeme se chovat, jako že se nic nestalo. Víme, že lžete, ale za následnou hádku to nestojí.
25. Dáte-li nám otázku, na kterou nechcete slyšet odpověď, očekávejte odpověď, kterou nechcete slyšet.
26. Pokud nechcete nosit stejné spodní prádlo jako fotomodelky, nechtějte po nás, abychom se chovali jako hoši z telenovely.
27. Když spolu musíme někam jít, absolutně cokoli, co si na sebe vezmete, vám sluší. Fakticky! Nemusíte nás vytáčet tím, že se hodinu producujete před zrcadlem.
28. Neptejte se nás, na co myslíme, dokud nejste připraveny diskutovat o fotbale a formuli 1.
29. Šatů máte dost! Není třeba obcházet deset butiků.
30. Bot máte příliš! Zkuste se zamyslet nad tím, jak zabírají v regálech velký prostor.
31. Rozhodně není ve vašem ani v našem zájmu společně vyplňovat kvízy v časopisech.
32. Pivo je pro nás stejně vzrušující jako pro vás kabelky.
33. Muži rozeznávají jen 16 barev - stejně jako výchozí nastavení Windows. Malý příklad: Meruňka je ovoce, ne barva. Hrách je luštěnina. Nemáme nejmenší ponětí, co je to >>skořicová<< nebo >>lososová<<.
34. My máme vytvarovaná těla! Kulatá je také tvar. A dokonce ten základní tvar ve vesmíru.
35. Nedivte se pořád, že už jen na otázku „lásko?“ vám odpovídáme „kolik potřebuješ?“ Chovejte se podle našich představ a zkuste se na peníze ptát jinak!

Děkujeme, že jste to dočetly až do konce. Nebojte, už jdeme spát do obývacího na gauč. Alespoň si připomeneme, jaké to bylo v mládí na trempu. Vaši muži

Daleko v říjnu

Radosti, kde jsi?... Sbohem vlaje
a já se stále ohlížím
po zlatých údech v listí ráje,
jež vláček proměňuje v dým.

Radosti, kde jsi?... Tebe slaví
i smutné básně. Právě ty.
Ty, jejichž vlas se sklání, tmavý,
pod hřeben v ruce tesknoty.

Ivan Blatný

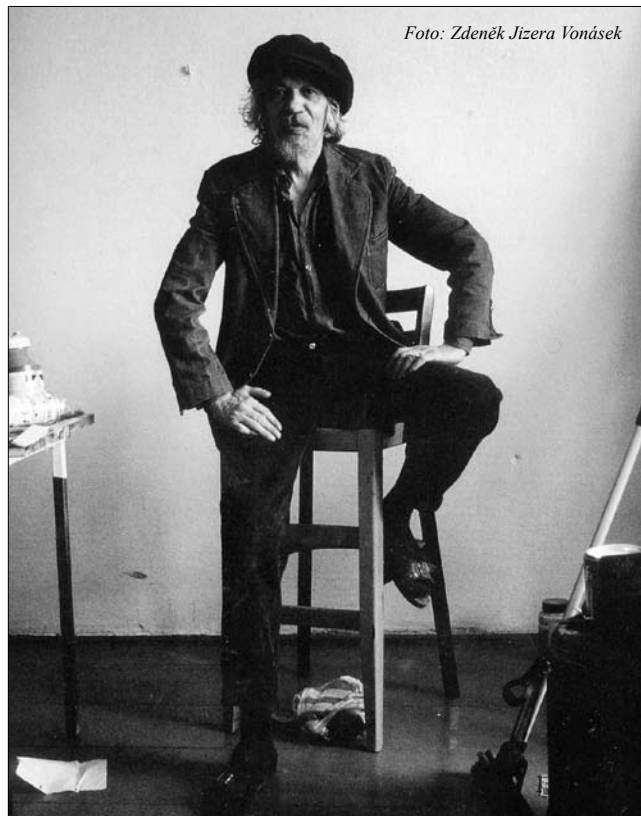


Foto: Zdeněk Jizera Vonásek

NEGATIVNÍ ENERGIE

V disfunkčních rodinách existuje jakási tendence ke klamu. Je tam cosi jako nekončící krizová orientace poznamenaná úzkostí. Občas jsem to vídal na sobě. Někdy nenacházím motivaci, dokud tu není něco, z čeho bych měl úzkost. Zdá se, že mnozí z nás nebyli vedeni ani povzbuzováni k tomu, aby si z věcí vybírali pozitivní stimuly, a tak ani nevíme, jak na to. Když cítíme potřebu se kvůli něčemu zlobit, rozčilovat se, být vyvedeni z míry, začínáme na negativním základě. A jestliže negativně začneme, je pravděpodobné, že to také negativně skončí. Není divu, že tak mnozí z nás se vzdor svým nejlepším úmyslům stávají negativními lidmi, kteří vycházejí z různých druhů toxické energie. Tyto energie často přejímají celé rodiny. Pro některé z nás je to jediný způsob odpovědi, jaký jsme se naučili již v raném dětství. Říkali nám, co jsme udělali špatně, co bychom neměli cítit, čeho bychom se měli obávat. Neřekli nám, co bychom měli vidět a cítit jako dobré, jak důvěřovat životu, a ne smrti.

Richard Rohr

NÁŠ ROZHOVOR

Kamil Moravec (31) z Letohradu vydal v roce 2006 knihu „Rodové paměti v Kunčicích“. Navázal na řídícího učitele Aloise Kněžka a jeho kolegu Emila Vondrouše, kteří v r. 1912 vyzvali své žáky, aby zachytili, „co jest v paměti starých lidí“. Vznikla tak cenná dílka, zachycující rodinné osudy, život obce, zvyky a příhody kunčických obyvatel od poloviny 19. stol. do r. 1945, které by jinak zapadly v zapomnění. Kamil tyto paměti během šesti zim sebral, utřídil, opsal a s příspěvím SDH Kunčice vydal. Že práci na knize nepočítá na roky, ale na zimy, je sympatické - vypovídá to o řádu přírody, který ctíli naši předkové, a který je součástí i jeho samého.

Co tě přivedlo k zájmu o historii?

Dějepis mě bavil už ve škole. Ale kolem mého 15. roku se mi dostal do rukou rodokmen jednoho vzdáleného příbuzného, a to mě chytlo za srdce. Udělal jsem si rodokmen vlastní rodiny, což vedlo k zájmu o historii Kunčic, odkud naše rodina pochází, Orlice a Kyšperka. Samozřejmě se musím zajímat o celkovou historii státu, abych byl v obraze, ale důkladněji se věnuji té regionální.

„Rodové paměti“ svědčí o těžkém životě našich předků, o velké hmotné bídě a často tragických osudech. Změnila tě práce na té knize? A jak tě napadlo, že ji vydáš?

Za prvé jsem si uvědomil, jak to tenkrát bylo, a za druhé – co dneska vlastně máme, lepší doba, než máme dnes, nikdy nebyla.

Nápad s vydáním přišel postupně. Nej dřív se mi dostaly do rukou výtahy z rodových pamětí, které před 30 lety opsali Stanislav Adamec a Vladimír Moravec. Pak jsem si pro vlastní potřebu začal opisovat paměti Isidora Moravce, našeho vzdáleného příbuzného. Když jsem ale viděl, co všechno tam popisuje, řekl jsem si, že by si to zasloužilo lepšího zpracování. Postupně se přidávaly další paměti. Fascinoval mě jejich obsah a snažil jsem si z toho vzít nějaké poučení. „Kdo nepoznal vlastní minulost, je nucen ji znova prožít.“

Myslíš, že ten, kdo pozná svoji minulost, ji znova neprožije?

Je možné, že ji prožije, ale má šanci vyvarovat se některých chyb. Vnější okolnosti neovlivníme, ale když vím, že tudy cesta nevede, nepůjdu tam. Znalost historie nepřináší okamžitý užitek, účinek je podprahový – jak se vyhnout chybám a povědomí, že všechno souvisí se vším.

Čím tě rodové paměti tak fascinovaly, že je dokázal 6 zim zpracovávat?

Bylo to pro mě zajímavé ve všem – v tom, jak se řídící učitel Kněžek systematicky připravoval několik let dopředu. Vytipoval kunčické rody a jejich zástupce, kteří by měli osudy zaznamenat. Spousta věcí ze života

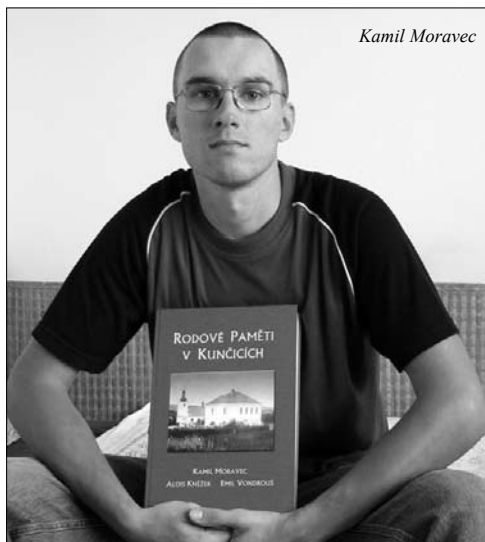
našich předků byla pro mě úplně nových. A ty osudy! Nejvíce mě zaujaly osudy mužů, kteří narukovali do první světové války. Dokonce natolik, že chci tematiku první světové války na území Kunčic, Orlice, Letohradu a Červené zpracovat důkladněji.

Takže další tvoje kniha bude z období první světové války?

Doufám, že ano, a chtěl bych to stihnout za tři zimy. Je to velmi zajímavé téma. Z dnešního Letohradu tehdy narukovalo cca 750 lidí! V přepočtu na počet obyvatel to byl minimálně jeden člověk z každé chalupy. A za každým člověkem je osud... (třeba kluci Čadovi z dolního konce Kunčic padli tři bráchrové.) Dnes je vše téměř zapomenuto, protože se o tom nemluvílo. Občas jsme zaslechli něco o legionářích, ale rakousko-uherská vojska prožili ty samé hrůzy, a když se vrátili domů, nebyli zrovna v oblibě. Smutný paradox pro člověka, který nechtěl, ale musel do války...

Nakolik je dnes důležité znát místní historii?

Když člověk nezná místní historii, může upa-



dat jeho zájem o okolí, o obecné věci. Pokud by bylo vyšší povědomí regionální historie, myslím, že by se předešlo některým problémům. Uvědomil jsem si to, když bylo v Letohradě referendum o uzavření nebo ponechání orlické školky. Většina lidí uvažovala takto: „Proč bych tam chodil, to už mě nezajímá, mám jiný problém...“

Spousta věcí jde do extrému – buď všechno nebo nic. Buď mě něco vůbec nezajímá nebo zajímá, a něco pro to dělám. A mezi tím je ta většina, nadávající v hospodě u piva. Zájmy lidí se posunuly jinam. Asi to je přirozené a nese to doba. Před 18 lety jsme získali svobodu a stále se učíme s ní žít. 50 let předtím tady byla nějaká totalita, lidé byli utlačováni, takže nemůžeme čekat, že za 10-20 let se v lidech něco zásadně změní. Vše se rozvíjí postupně a pomalu. Jako pozitivní vidím třeba to, že začaly fungovat osadní výbory.

Co děláš v zimě, už víme, čemu se věnuješ v létě?

Baví mě fotit, rád si vyjdu do přírody fotit

PÍSEŇ CHROMÝHO

Neskládám písně

nikdy bych nedokázal
složit vopravdovou píseň
protože sem chromej
nemám vo čem bych zpíval
když na moře nikdy nevyjedu

Minulej podzim sem byl smutnej
když sem uviděl svůj kajak
ležet tam dole na břehu
tehdy sem si tak přál
bejt zase zdravým člověkem

eskymácká poezie

ŠKOLA V PŘÍRODĚ

Dvě maminky si povídají v cukrárně. Když se z kočárku ozvou jejich ratolesti, utiší je šidítkem, chrastítkem nebo pestřenkou. Dítě se musí něčím zabavit, zaměstnat, aby zapomnělo na svou touhu po mámině náručí nebo prsu. Jistí lidé se miminkům podobají. Musí se stále něčím zabavovat. Sotva takový člověk ráno vstane, hned pouští televizi nebo rádio. Připraví se tak o klid a ticho své duše na prahu nového dne. Jedu nádhernou krajinou kolem Jizery, ale ve vlaku se kouká do mobilu nebo do Blesku. To aby neutekly informace o nemravnostech našich celebrit. Mladí s wolkmany v uších neslyší v lese zpěv ptáčků a šum větru. Večerní idylu v rodinách zruší televize nebo internet. Prostě – mnozí z nás potřebují stále hluk, povyk, rámus. Ticho a samota jsou neúnosné. Duše už neví, že je stvořena pro naplnění Absolutnem. Vzniklé vakuum dostane šidítko nebo chrastítko...

V Krkonoších, ve Sklenářickém údolí, naleznete kozí farmu: chatrný přístřešek s balíčky sýrů a krabičkou na peníze. Hoch – samotář je kdesi daleko se svými kozami, se svým tichem a samotou. Není marné jít k němu do školy.

Jan Rybář

třeba srnky, v Jabloňáku bylo pěkné místo, kde jsem fotil motýly, fotím si postupně Letohrad, okolní hrady, vojenskou techniku, atd. Rád jezdím na kole. Letos jsem si udělal radost výletem do Francie, kde jsem si projel alpské etapy Tour de France. Je tam krásná příroda a někdy bych se tam rád vrátil. Jsou tam také pěkné kopečky, chtěl jsem si zkusit vyjet třeba 43kilometrový kopec.

Jsi tedy prototyp úspěšného mladého muže?

Jsem spokojený, dělám, co mě baví, mám dobrou práci a spoustu koníčků. Jen chybí čas, všechno stihnout.

Na co se těšíš?

Pořád na něco. Teď se těším, že si půjdu zaběhat do Jamného na závody do vrchu.

Děkujeme za rozhovor.

/M

RODINA

JE ZDRAVÍ OPRAVDU NEJDŮLEŽITĚJŠÍ?

Náš zdravotní stav je výsledkem složité interakce mnoha faktorů, z nichž některé lze poměrně snadno ovlivňovat. Ukazuje se, jak zásadní význam pro zdraví má psychický a sociální stav každého jedince. Naprosto zřetelně se to projevuje u starých lidí. Ztratí-li osamělý starý člověk to, co pokládal za smysl svého života, nemá-li pro co či pro koho dál žít a na co se těšit, dostaví se u něj pozvolný a dlouhodobý pokles imunity. Tento stav umožní vznik a rozvoj choroby, která se může stát – vlastně až druhotnou – příčinou smrti. V tomto případě jde o tak zvaný stresový imunodeficit a uvažuje se dokonce o jeho vlivu na rozvoj onkologických onemocnění.

V naší populaci se nejčastěji umírá na choroby, na jejichž etiopatogenezi má zásadní vliv životní styl. Ačkoli je to všeobecně známo, stále řada lidí kouří, přejídá se a podobně. Z psychologického hlediska je velmi zajímavé proč. Mnozí zřejmě vyřešili nepřijemný nesoulad svého chování s poznatky, tedy kognitivní disonanci, pohodlně. Dospěli možná k přesvědčení, že „na něco se zkrátka musí umířit“. Má-li člověk o něco dlouhodobě usilovat, je důležité, aby při tom byl motivován alespoň občasnými prožitky dílčího úspěchu. Proto je velmi nevděčné snažit se o ideál pevného zdraví, který je prakticky nedosažitelný. Jak tedy posilovat osobní pohodu a pěstovat nezdolnost, která nám pomáhá v boji se stresem? Ten, kdo touží po osobní pohodě, měl by žít tak, aby naplnil následující pětici:

Mít rád

Pozitivní vztah sám k sobě je předpokladem k tomu mít rád i někoho jiného. Emočně pevně zakotvený člověk má kromě sebe velmi rád ještě alespoň jednoho člověka a určitou náklonnost projevuje většinu počtu dalších lidí. Mít rád nebo milovat lze také přírodě, vlast a různé jiné věci či jevy. Vztah k druhému člověku však nelze ničím plnohodnotně nahradit. Láska podněcuje, dodává energii a radost ze života.

Tvořit

Typickým rysem kreativity je otevřenost vůči budoucnosti; lidé jsou tvůrové s vědomím budoucnosti a tvoří-

vost je pro ně příznačná. Člověk ostatně také tvoří sám sebe, je autopoietickým systémem. Tvorba, která přináší uspokojení, může mít rozličnou podobu, může být uskutečňována nejen v umění nebo řemeslech, ale také ve výchově dětí, v duchovní oblasti... Tvořivost se projevuje zvláště u lidí, kteří jsou nadáni dostatečnou inteligencí, vnitřní motivací apod. Lze však předpokládat, že v určité míře je přitažlivá pro každého.

Bydlet

Mít vlastní prostor, obývat nějaké území, někam patřit, jsou hodnoty často podceňované. Vědomí domova je zajímavý fenomén, patrně ho nedokáže mít každý. Souvisí s láskou i tvorbou – domov je dán emoční vazbou na lidi, věci, místo a musí být vytvářen. V euroamerické kultuře je v posledních letech patrný trend cestování za prací; z toho plynoucí časté stěhování je bezpochyby překážkou při tvorbě domova. Přebývat se dá třeba na ubytovně, a dokonce i ve vězeňské cele – i tam si může člověk za určitých podmínek uchovat vědomí domova. Bydlet však znamená těšit se ze svého sídla a moci se do něj ukrýt, mít v něm své soukromí.

Vztahovat se

Vytvářet si vztahy k okolnímu světu, k lidem, zaujímat vlastní stanoviska k událostem a jevům, aktivně se podílet na životě společnosti, to vše posiluje identitu. Pocit, že je člověk platným členem obce a že sám má na ni určitý vliv, je pro jeho zdraví nutný. Žít mezi jinými lidmi znamená dorozumívat se s nimi, proto je také nezbytné ovládnout umění přiměřené komunikace.

Učit se

Výše uvedeným činnostem se člověk musí stále učit. Celoživotní učení jako aktivní a tvořivý proces, jako činnost intelektu je velice účinný způsob rozvoje osobnosti, zpomalování stárnutí a zvyšování pocitu spokojenosti. Učení ostatně usnadňuje adaptaci, tedy proces přímo vedoucí ke zdraví.

Michal Zvířtý, Psychologie dnes č. 4/06



Foto: Rostislav Daněk

VYZNÁNÍ LÁSKY

Bránou léčebny vcházíme stromořadím vzrostlých stromů do rozkvetlého parku. Je začátek máje a příroda rozmarně vytahuje z šatníku všechny odstíny zelené. Očima hledím ty hedvábné větve modřínů a bříz, svítících kaštanů, rozkvetlých třešní a vonících šefříků. Duše mi zpívá při pohledu do té jarní záplavy. Jen kdyby tělo nebolelo...

Manžel mi nese zavazadla a čeká než mě ubytují na pokoji. Je přede mnou pár týdnů rehabilitace i soužití s jinými pacienty. Na pokoji se ještě uklízí, a tak čekáme a špitáme si poslední informační záležitosti ohledně provozu domácnosti. Víím, že to zvládne, jako již tolikrát. A je pravdou, že pestré důsledky společně praného spodního prádla, ponožek a ručníků v jedné náplni pračky – již dávno tak neprožívám...

V pokoji sedí na posteli paní, podává mi ruku a říká: „Já jsem Marie.“ Dívám se jí do očí a tváře a vidím znovu ty hedvábné něžné vršky mladých modřínů... A víím, že bude dobře. A bylo. Krásné týdny s čistým člověkem. Ač noci často bezesné a v bolestech. Ale byl čas povídat a naslouchat. I o tom, že dobré partnerské vztahy nejsou zadarmo a co to někdy stojí slz, vůle a sebezapření, a že život nebývá jednoduchý; zvláště, když přijde nemoc... Někdo díky bolesti vyroste k opravdové lidskosti. Marie je takovým člověkem. Zdánlivě obyčejná žena. Dvacet let uklízí ve školce. Její manžel pracuje v zemědělském družstvu, rozvázá dobytek. Mají spolu dva dospělé syny a krásný vztah. Neobyčejně krásný. V léčebně „slavila“ padesátku. Manžel ji mohl na pár hodin odvést domů. Měl pro ni přichystáno překvapení – dárek. Vrátila se nadšená – koupil jí zahradní houpačku, a tak ji mohla hned vyzkoušet (měla takové své přání již spoustu let). Ale největší překvapení zažila, když přišla do spíže. Znáte-li ty venkovské spíže? Velké komory vyrovnané nepřebýrným množstvím věcí hodících se i nehodících, kompotů starších a ještě starších, harampádí od shora až dolů...

Akce bílení a úklid ve spíži se často v domácnosti odkládá na neurčito a vyžaduje i notnou dávku odvahy, pracovního úsilí a času.

Marie zažila šok, jak říkala. „Holky, celá místnost byla vzorně uklizená, vybělená. Na policích nové voskové papíry. No prostě, jako z cukru. To byl manželův dárek k mým narozeninám, abych to prý nemusela dělat...“ Až jsme ztichly, každá žijeme v manželství hodně přes dvacet let...

„Tedy, Marie, tomu se říká láska v Čechách, ne?“ smějí se potutelně. „Co bylo víc – houpačka nebo špajzka?“ - „Ta špajzka,“ říká Marie po chvíli tiše na posteli a bere si léky na noc. „A zhasni – jsme tady přece na léčení, ne na rekreaci! Tak co pořád meleš?“ dodává přísným hlasem. „V deset je večerka!“

Tiše poslechnu a s úctou k slyšenému si sli-
bují, že vám o tom vyznání lásky jednou napíši. Pěkné dny.

Jana Flídrová

Tento svět není dobrý, ale nutný a krásný. Jak krásné jsou tyto stromy! Jak krásně a účelně mají své větve rozloženy! Nic zbytečného na nich není. Pracují na nich vlivy celé zeměkoule, větry, slunce, podnebí, a tvoří jejich krásu. Jaké u nich podrobení všeho jedinému zákonu! Jak souhlasí všechny jejich zakřiveniny s křivkami země a oblaků!

Kdyby žil strom životem lidským a byl schopen cítiti bolest, zajisté by ji cítil. Všechny jeho trhlíny a rozpukliny by jej bolely. Roste uvnitř, a proto jeho původně hladká kůra nestačí jeho vnitřnímu růstu a puká. Tedy vzrůst je příčinou bolesti a pak touha, aby život trval. Proto všichni vyšší lidé mají hrůzu před každým pravidelným, vyměřeným, pohodlným životem. Ten zmenšuje. Odtud slovo šosáctví, tj. zmenšení.

Všechno chce žítí, všechno chce Boha, neboť chtějí žítí jest tolik jako chtějí Boha.

Život se odehrává více v nevyslovitelném než ve vyslovitelném. *Otokar Březina*

O OPRAVĚ ORLICKÉHO KOSTELA

Radujte se s námi, podařilo se nám sehnat peníze od státu na opravu venkovní omítky orlického kostela. Do konce roku bychom měli ho mít zvnějšku i zvnitřku v pořádku.

Venkovní omítky je nutné co nejdříve opravit kvůli případným mrazům. Uvnitř byly odstraněny betonové plochy pod lavicemi, náhrobky našly nové místo uvnitř kostela, pokládá se nová dlažba. Velikou starost nám přidělaly nerovnosti staré pískovcové dlažby ve tvaru kříže od oltáře k zadnímu vchodu a napříč bočními vchody. Nejen vlivem proslápnání jsou rozdíly na jednotlivých místech o 5 cm. Jak položit plochy nové dlažby? Mezi pískovcem a novou dlažbou z ručně pálené cihlové dlažby bude vyrovnávací cihlový pás /bordura/. Už se těším, že to bude pěkné.

V nejbližších dnech bude připravená elektrická instalace i vedení k ozvučení. Pak se budou opravovat omítky a malovat kostel.

Prosím Vás, občas zaslechnu všelijaká katastrofická tvrzení. Pokud vás bude něco zajímat, zeptejte se mě, nedejte na hloupé řeči. Dají se lehko rozpoznat.

Pokud se nám podaří orlický kostel opravit, pořídneme nové lavice.

Požádali jsme o dotaci na restaurování obrazů orlické křížové cesty. (Oprava je rozložena na tři roky, celkem budeme potřebovat 800.000 Kč.) V lednu budeme mít možnost požádat o dotaci na zrestaurování pozlacených rokajů (vyřezávaných dřevěných rokokových ozdob rámů křížové cesty). Milión by stačil.

Pro vaši představu: v loňském roce měl Hradecký kraj s Pardubickým krajem dohromady na restaurování památek 1.600.000 Kč.

Dvě dřevěné sochy z výklenků u hlavního vchodu kostela jsou tak poničené červoto-

čem, že ani nevíme, jestli je budeme moci vrátit na jejich místo. Hrozí jim zborcení nohou vlastní vahou. Nemáte někdo zájem sponzorovat jejich záchranu? Nejsou natolik umělecky kvalitní, aby na jejich opravu stát poskytl peníze.

V příštích letech potřebujeme opravit varhany letohradského kostela (už sháníme prostředky, potřebujeme 1.200.000 Kč.) Jsme rádi, že i Město Letohrad tuto snahu podporuje (kostel a varhany slouží široké veřejnosti).

Potřebujeme opravit krytinu zvonice u kostela sv. Václava – padající stará krytina může ohrožovat kolemjdoucí (milión Kč by stačil.) Potřebujeme opravit popraskané zdivo kostela sv. Václava a omítku. Potřebujeme dokončit opravu souboru dveří kostela (rozpočet 280.000 Kč)

Střechy, krovy a statika kaple a ambitů jsou v havarijním stavu. Nemáte někdo volně 4 milióny na záchranu Kopečka?

Je třeba opravit venkovní omítku mistrovického kostela.

Stejně tak potřebují opravu zdi okolo orlického a kunčického hřbitova. Na Kunčicích je v havarijním stavu márnice. My ji nepotřebujeme ke svému provozu, ale tvoří s kostelem a hřbitovem jeden architektonický celek. (Nemáte někdo navíc miliónek?)

Pokaždé píšu začátkem roku o těchto potřebách, našich plánech a pořadí oprav podle důležitosti.

Prosím Vás o pomoc, o trpělivost a soudnost.

Následující řádky platí jen pro některé. Lehko se říká: „Mělo by se. Někdo by měl“.

Buďte uznalí k tomu, co se nám podařilo opravit. Nedejte na lacinou kritiku. Škoda, že ti, co vždy vědí „jak na to“, nevyužili své možnosti být faráři nebo neposlali do semináře své syny. Bylo by na farářskou práci více kněží. Farář v Letohradě má na starosti osm kostelů a dvě další velké budovy (ostatní faráři na tom jsou stejně). Každá škola má svého školníka a údržbáře. Alespoň ten, kdo chodí do kostela, by si toto vše mohl spočítat.

Na opravy kostelů se mi podařilo zatím sehnat peníze od státu. Na vnitřní zařízení kostelů si musíme vybrat peníze mezi sebou. Dávali jste obětavě a solidárně peníze na nejrůznější potřebné lidi. Takovou pomoc pokládáme za prvořadou. Nepodaří se nám pomoci všem žalostně potřebným lidem. Nepodaří se nám zachránit všechny památky. Ta první škoda je nepoměrně větší.

Vy, kteří máte kostely už opravené, buďte prosím solidární a neprosazujte ve svém místě za každou cenu, bez ohledu na druhé, opravy něčeho, co nemá přednost před potřebnějšími věcmi.

Každého nemilosrdného kritika se zeptejte, co on dělá pro druhé a společnost.

Neodmítnu nikoho, kdo nabídne svou pomoc.

Tomu, kdo pracuje, mají druzí pomáhat nebo se alespoň modlit, ale neměli by mu podrážet nohy.

Děkuji každému z Vás, kdo přikládáte pomocnou ruku k dílu.

Václav Vacek, farář letohradský

K přípravě na bohoslužby o nedělích a svátcích

sobota 13.10. 18 h. Lukavice
neděle 14.10. 28. v mezidobí

posvěcení na Kunčicích
7.15 h. Letohrad 2 Král 5,14-17
8.45 h. Mistrovice Ž 98
10.15 h. Letohrad 2 Tim 2,8-13
Lk 17,11-19

sobota 20.10. 18 h. Mistrovice
neděle 21.10. 29. v mezidobí

**sbírka na opravu orlického kostela
posvěcení v Letohradě a na Orlicích**
7.15 h. Letohrad Ex 17,8-13
8.45 h. Lukavice Ž 121
10.15 h. Letohrad 2 Tim 3,14-4,2
Lk 18,1-8

sobota 27.10. 18 h. Lukavice
19 h. Mistrovice

**neděle 28.10. 30. v mezidobí
diecézní sbírka na misie
posvěcení na Šedivci**
7.15 h. Letohrad Sir 35, 15b-22a
8.45 h. Šedivec Ž 34
10.15 h. Letohrad 2 Tim 4,6-8.16-18
Lk 18,9-14

čtvrtek 1.11. **Slavnost Všech svatých**
17.00 h. Lukavice
18.30 h. Letohrad

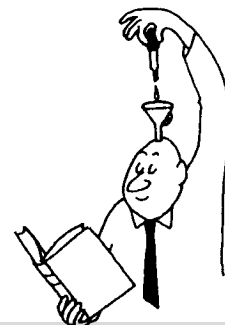
pátek 2.11. Památka zemřelých
17.00 h. Mistrovice
18.30 h. Kunčice

sobota 3.11. 18 h. Mistrovice
svěcení praporu

neděle 4.10. 31. v mezidobí
7.15 h. Letohrad Mdr 11,22-12,2
8.45 h. Lukavice Ž 145
10.15 h. Letohrad 2 Sol 1,11-2,2
Lk 19,1-10

sobota 10.11. 18 h. Lukavice
neděle 11.11. 32. v mezidobí

7.15 h. Letohrad 2 Mak 7,1-2,9-14
8.45 h. Mistrovice Ž 17
10.15 h. Letohrad 2 Sol 2,16-3,5
Lk 20,27-38



Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad • Redakce: Iva Marková, Miloslava Šejvlová, Václav Vacek, jazyková úprava Jana Kalousková, e-mail: ivamarkova@tiscali.cz • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz
Registřikové č. MK ČR E 12797 • Sazba: JPG, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741